

संस्कृतः

संस्कृतम्

अ. नं. १२

३२ <२८:२५

संस्कृतम् (संस्कृतः)

(1)

मोददेवजिभ्रोतः सरस्यतीं हविष्यमिताचारीगच्छेत् ॥ निर्गुणोधनी हंताचेत्यात्रेभूरेमादित्तिवन
 सपर्थेदयात् ॥ गहन्वा असापम्लर्जीवन् समर्थी अनप त्यन्नस वर्षस्वं ॥ एतत्रये अन्यत गहन्वा असा
 जाहिताग्निर्वेश्वानरेष्टिं अनाहिताग्निर्वेश्वानरेस्त्वालीपाकं कुर्याद् ॥ हंवामूर्खो निर्दूनाविज्ञाना
 त्रवधेधः शायीत्रिष्वर्णीखकर्मेवेदयन् भेशाचामहानदीमगमादिपुण्याश्रमगाष्ठयवत्प्रश्नव
 प्रातपोवनविहारास्थानवीरामनीसंवत्सरं कुछं चरित्वाखलेमगोचान्यतिल्लदधिसंपर्णाति विष्णु
 स्प्योदद्याद् ॥ मनसाब्रह्मवधेव्यवसायं हृत्वास्त्रयमवोपरतोद्वादशाहंतव्वाचीद्वादशाहंतव्वाची
 दित्यादि ॥ अन्यत्र समशुविकल्पो विष्णुवस्तुत्वात्स्त्वात्स्त्वात् ॥ उक्तानिर्दूदशाब्दादीनिब्राह्मण
 वा ॥ द्विगुणां क्षत्रियस्य त्रिगुणां वै नृपस्य त्रिगुणां वै गुणां ॥ तत्रापि हंतहन्यामानगुणविश्वा
 प्रायश्चित्तविश्वापोषेय ॥ एव क्षत्रियवशेषप्राप्तावा तिनोल्कृष्टवधेप्रायश्चित्तानां तारतम्य
 रवाकल्पं ॥ अतुलामप्रतिलोमज्ञानां उत्तम्यल्लित्वात्तिनोल्कृष्टवधेप्रायश्चित्तां ॥ गहन्वात्तद्विगुणा ॥ उक्तानिर्दूदशाब्दादीनिब्राह्मण
 नप्रस्तुस्य त्रिगुणां प्रतेश्वतुर्गुणां ॥ त्रिलक्षणार्थप्रियोउक्तावर्षादृथ्यमेव द्विगुणां ॥ मेव वदत्तद्विगुणां
 प्रायश्चित्तस्य मध्येमरणोतदेक्षुद्दिः ॥ ॥ अथ तिदशाः ॥ सोमयागोस्त्वात्रियदेव वदत्तद्विगुणां
 त्यात्र तंद्वादशाब्दादिकेव नेत्र ॥ त्यानाचेद्विगुणमेव ॥ नप्राणां तिकां तत्रज्ञातिशक्तिर्यापाद्यप्रश्नयो
 व्यवस्थासर्वत्रात्म्रापुणपुंसकल्पेनाऽविज्ञानगर्भस्त्वावधेत्यनुमत्यात्रेयी ॥ अत्यनुमत्यात्रेयी
 त्यात्रेयी ॥ तत्यात्रेयी व्यवस्थावर्णं पुण्यपुरुषहृत्वावद् ॥ व्यवहानेसात्यस्त्वात्यात्रेयी व्यवधप्रा
 द्योमात्रेयी ॥ गुणेन्द्रियावेचीच ॥ ब्राह्मणनिक्षेपहश्च च ॥ आहिताग्निब्राह्मणभायीसगुणां

सोमयागस्थांचहत्वा॥ब्रह्महत्याब्रतंवरेत्॥अतिरेश्चिकेषुपादोनंप्रायश्चित्तंप्रायश्चित्तमेवा
 निदेशोनपातिनस्य॥॥ब्राह्मणादिवधार्येत्त्रास्त्रप्रहरोकेनवित्तिवंधेनासौनमृतस्थापिब्रह्म
 हत्याब्रतंपादोनंवरेत्॥आगमनेहीप्रयत्नेपादः।ब्रह्महत्यासमानामर्हप्रायश्चित्तंसर्वं॥।मोक्षा
 कर्त्तुरुनुप्राहकस्यपादोनं॥प्रयोजकस्याद्वा।अनुमनेहीसांदूपादं।निमित्तकर्त्तुःपादंप्राप्ताकर्त्तु
 दीनांतारतम्यंकरूप्यंसर्वत्रवाळवृह्णास्त्रियोर्गणः।असाक्षाकर्त्तस्यप्रायश्चित्तमर्हम
 वाहंति॥जशीतिवषोदृथ्येवृह्णः।षेषांश्चाद्वाग्न्यालः।अनुपमीतानांवाळानांकन्यानांच
 प्रायश्चित्तंपादमेव॥त्वयिताभ्यावात्यादासुहन्मित्रव्यवरेत्॥ततोद्वादशाद्वातेनांश्वरपुरा
 उध्येस्त्वयमेवचरेयुः।सर्वत्रज्ञानिगुणाद्यपक्षयोव्येकस्था॥॥हत्यादिस्पृत्यर्थसारब्रह्मस्था
 प्रायश्चित्तं॥॥अथसुरापानप्रायश्चित्तं॥।तत्रुत्त्वाद्युग्मेवागोडीमाध्वीतुमध्यात्मेत्रु
 नांवैवणिकस्तथाभ्रदास्त्रीवादुकैषणंविवाहउत्त्यत्यादिनपिबेत्॥यदिसुराङ्गानासकृत्यिव
 त्॥सुरांबुगामूत्रस्तीरघृतानामन्यतममनिसभंकल्वाईवासालोहितेनपात्रेणायसेनता
 मेणवापानाछुद्घृत्॥अतानाज्जलवृह्णामरापामेजटावाळवीरादिवासाब्रह्महत्याब्रत
 तश्चिन्नुवर्त्तेद्वादशाद्वंसंपूर्णकुर्याद्॥नपादोनसर्वत्वस्त्रीवाळवृह्णादीनामर्हेषुडदं॥अ
 लुपनीतानांकन्यानांचपादं॥अद्वमेवदद्यात्॥ज्ञानाद्येतत्तद्विगुण॥यदिपीतांछर्दितात्
 हेऽप्यद्वांगात्रोसकृत्यिष्णकमेवाद्यान्नाश्नीयात्॥कणान्वातथेवाद्यात्॥सुरापानेता
 लुमात्रसंयोगवर्षवालवासाजटीचनीतथाकुर्यात्॥सुरेकोषधरोगाथेपानेवराने

हृष्ट्राबृपादं चांद्रायणं च कृत्वा पुनरुपनयनं कार्ये ॥ बाले तत्स्यमत्ताभ्यानापितावक्षर्यत् ॥
अत्तानेतृत्प्रवृत्त्वा कंचनां द्रायणं च क्रमावकृत्यत् ॥ स्करासंस्तुष्टवान् साहृसुराभां ऽदेकादि
पानं च सुरापानमेव ॥ सुरामस्य इसु शरसान्तस्य मूलविद्वतः शावादी नोवात्तानाङ्गुष्ठाणकौ
यो ॥ पुनरुपनयनं च ॥ अश्वसुराभां ऽदेकपानेतदेव नेमुपवासं दृष्टवं प्राशनं च ॥ तज्जलं पर्वते
तं पीत्वा नां च वृष्टीविपक्षं क्षीरं च हं पिवेत् ॥ अत्तानाभ्यासं पंचद्वावं पिवेत् ॥ तानानातज्जलं पा
नेसप्तरात्रं पिवेत् ॥ त्तानाभ्यासं तद्वादवानात्तरिणज्ञानां सोवर्चलां पिवेत् ॥ सुरापमुख
गंधस्य मसाधारणो सोमपश्चेदसुत्रोनश्चाणाया पात्तु लत्वादृतं प्राश्नीयात् ॥ मस्यावेद्विगुप्तं
वेत्रा असोमपश्चेद तसु श्राणायामः परुत्वा तं च अङ्ग ॥ साक्षात्सुरागंधधारणाद्वात्तरा
करेषु उल्लंभां सांतपनं ॥ मस्यावेत्कायमित्यादि ॥ इति सुरापानप्रायश्चित्तं ॥ ॥ अयम्यपानप्रा
नप्रायश्चित्तं ॥ ॥ तत्र गोडीमाध्यीवसुरामयानां डेपानं संद्रासं माधूकं च अर्जुरमिरमारिषं भैरवं
नालिकेरं एकादशमया निविद्यावाण्णत्तरा ॥ तद्वान्तु स्यत्प्रादिवान्नपानानां तत्त्वाणावानु
पनीतस्य वकन्यायाश्चायेयानि ॥ क्षत्रवश्ययो मंद्यान्तुष्टव्यति ॥ अत्तानान्जलादिवृद्धा
तां लादिमद्यपानेतत्प्रवृत्त्वा पुनरुपनयनं प्रव ॥ मूलविद्वतः शावादिभक्षेद्विज्ञानां चेव ॥ अ
त्तानाहोडीमाध्योर्ज्ञानताव्यादिमद्योपुपानेव क्षेत्राति क्षेत्रो वर्द्रायणं च कृत्वा ॥ पुनरुपन
यनं दृष्टप्राशनं च ॥ गोडीमाध्योर्ज्ञानात्पानेतुष्टिष्पाकेन कणो वै वै वर्षिकं ॥ ॥ अस्यासप्त
बृं ॥ अत्यन्ताभ्यासं निनंतराभ्यासं च हादशाद्वा ॥ बड़कालाभ्यासं त्वग्निवर्णं मद्यं पीत्वा स

(3)

तः शुद्धेत् ॥ नाकादिषु तदीद्विकल्पं ॥ सर्वत्र स्त्रावालहृष्टादीनं जहौ ॥ अनुपनीतत्वकन्यायाश्र
 पाद ॥ मानाम्बालापिनावाकुपाद ॥ नाकादिसद्यापेयालेह्याभस्यमूत्रविदेतः शावादीनोमुखमात्रप्र
 वेरोक्षीरोडं वरबिल्वपलम् । कुवादकं पञ्चात्रं पिवेत् ॥ गोष्ठामध्या ॥ स्त्रद्विगुणं अस्तानाहृष्टामाज्ञा
 मध्यवासितश्चभादोबुपानेकुवामूलविपद्यंसीनं त्र्यहं पिवेत् ॥ अस्तानतोऽयसेनुक्षीरोडुन
 रविल्वपलाशाकुवादकं त्र्यह ॥ तानाम्बानेशंखपुष्पीश्रितंसीरं पंचरात्रं पिवेत् ॥ ज्ञानताम्बा
 सेनुगोमूत्रयावकसम्प्रात्रं ॥ अत्यन्तस्त्राम्बानेश्रियापकोडं वरपलाशाब्रास्त्रोमुवचलाप
 लेहौदद्रावारात्रं ॥ नाकादिसद्याभांडोदकपानेश्रियापकोडं वरपलाशाब्रास्त्रोमुवचलाप
 नीयं ॥ ॥ इत्यादिस्त्रूत्यर्थसारेमध्यपत्रम् ॥ अथसुवर्णस्त्रेयप्रायश्रितमुच्यते ॥
 ॥ स्तेषु रावदेनसम्भूतं परोक्षं वावाक्षायेषु वाक्रपादिस्त्रूत्वेहनुविनायहणमुच्यते ॥
 तत्रादौसुवर्णप्रमाणं निरूप्यते ॥ यवान्तरं गतस्त्रियरश्मिमध्येहनुपमानं रजस्त्रसरण्य
 प्रमाणं ॥ त्रसरेष्वस्त्रकंलिक्षा ॥ लिङ्कान्त्रयरानेमर्वपः ॥ राजसष्वयवयं गोरस्वर्णपः ॥
 गोरसष्वपाषद्यवः ॥ यवत्रयं लललः लललपंचकं माषः ॥ माषषोडशकं सुवर्णः ॥
 अमत्याब्रान्तपास्यसुवर्णं हृत्वाद्वादशवर्णाणिब्रह्महृत्पाद्रतं श्रिरोध्वनतत्काळधार
 एरहितं वनदे ॥ यस्यकस्यपिहिरण्यंयः काश्रिद्वरतिसतस्यएकादशागुणातद्वाप्रा
 यश्रितं समावरेत् ॥ गुरुणां वायस्तकर्त्तुणां वाक्मिकव्रान्तपावाश्रियाणावाया
 यश्रितं समावरेत् ॥ गुरुणां वायस्तकर्त्तुणां वाक्मिकव्रान्तपावाया
 यश्रितं समावरेत् ॥ निर्गुणविप्रसुवर्णहरेषोनवाद्वं ईदवक्मेववेत्तद्वामकुटुंबरणार्थ
 अश्वेत् ॥ निर्गुणविप्रसुवर्णहरेषोनवाद्वं ईदवक्मेववेत्तद्वामकुटुंबरणार्थ

३८)

हरेवह्न छराददंस्वर्जिदादिक्रतुंवाकुर्यात् ॥ मत्यायः कञ्चिद्गालणसु वर्णहलास्वपापंभूपायनि
 देद्याभ्यसंखादिर्वादं प्रदाय मुक्तके रोप्तनोराजा सकृदेऽनतो उतोमूर्तो वाजीव व्याश्तु द्वयेत्तु अस्व
 शक्त्याऽताऽन्नेराजस्तदोषः स्यात् ॥ सुवर्णस्तेयीत्रालगणावृतमवरेत् ॥ नदं देना त्तानं धातये
 त् ॥ नवविप्रं राजाहन्यात् ॥ हनने ब्रह्महत्याभवत्यवा अग्निरूपीधार्मिकश्च विहानक्षत्रिया
 ब्रालणसु वर्णहरी अद्वमधेन अद्वयेत् ॥ गोसवेनवा ॥ ज्ञात्मतुलित हेमदानाहाऽनुद्वयेत् ॥
 तावेहनाभावेन पसिवा शक्तीविप्राय कटबरहणापर्यात्मधनेदद्यात् ॥ अद्वलत्रोणश्चे
 द्वालणसु वर्णस्तेयो देत्ताऽनेनात्मपरणमनित्तनुस्करापत्रतेहत्वा ॥ अद्वयेत् ॥ यदा
 त्वपहारानंतरं ज्ञातानुपातापः प्रत्यप्ते प्रतिस्पृति वातत्रापस्तं बोक्तं च तु यकालमितात्रानं
 अवद्येत् ॥ मनसास्वर्णस्तेये प्रवृत्तस्वयमवेष्टने अतद्वादत्राहं वायुमध्येत्तु द्वयेत् ॥ सुवर्ण
 स्तेयसमश्च अरज्ञमनुव्यस्त्रीभृतेनुहणा ॥ सुवर्णस्तेयो प्रायश्चित्ताद्वकायैत्र सरण्य
 सुवर्णहरणएकः प्राणायामः ॥ लिङ्माणमाणमाणमाणमाणमाणमाणमाणमाणमाणमाण
 एत्तेभस्तेयवत्वारः पद्माणो रसर्षप्रमाणहेमहरणावसहस्रगायत्रीजपः ॥ यवप्रमाणमाणमाण
 येप्रातगरस्यसायमंते गायत्रीजपः ॥ छल्लोलप्रमाणस्तेयसीतपनं भाषप्रमाणस्तेय
 गोमूत्रप्रद्युम्यवच्छुक्मासत्रयणश्च द्वयेत् ॥ सुवर्णन्यूनहेमस्तेयेगोमूत्रप्रद्युम्यवच्छुक्मगद
 न अद्वयेत् ॥ संप्रवर्णशुपूर्वमेकं ॥ सुवर्णन्यूनरज्ञतस्तेयसांतपनं ॥ निष्ठवतुष्टप्रमा
 पाद्वर्धेदग्निष्ठातं रजतस्तेयवांद्रायणां दक्षानिष्ठप्रमाणाद्वयेत्तातनिष्ठातं रजतस्तेय

येचांद्रद्वयोः॥२४तनिष्ठप्रमाणाद्धर्वेसहस्रांतंरजतस्तेयेचांद्रायणंत्रयं॥२५हस्तप्रमाणाद्धर्वेत
 दधिकरन्तस्तेयेपादोनंब्रह्महत्याब्रवतंवेनेत्॥२६नागभायसर्वगताश्वपित्रलकास्यानांनिष्ठ
 माणामूर्त्यवास्तेयेपास्तेराकः॥२७तेषांनिष्ठसहस्रामूर्त्यानांस्तेयेब्रह्मलहत्याश्रितांद्रादं
 द्राब्दिकं॥२८तुर्निष्ठमूर्त्यरलस्तेयेसांतपनां॥२९तुर्निष्ठप्रमाणाद्धर्वेदद्रानिष्ठातंरलस्तेयेचां
 द्राद३०तनिष्ठमूर्त्यप्रमाणाद्धर्वेन॒४तनिष्ठसहस्रामूर्त्यातंरलस्तेयेचांद्रद्वयोः॥३१तनिष्ठमूर्त्याद्धर्वेस
 हस्तनिष्ठातंरलस्तेयेचांद्रद्वयं॥३२सहस्रात्मन्त्रलगदधिकरलस्तेयेब्रह्महत्याब्रवतंपादोनां॥३३ति
 लेब्राह्मणस्यसुवर्णानिष्ठेपंहत्याबिडःद्वक्षुद्वयेत्॥३४नरात्मिनुरगहरणवषडव्या॥३५ति
 मूर्त्यसर्थसारेसुवर्णस्तेयप्रायश्चिन्तां॥३६जयगुरुत्यपगप्रायश्चिन्तां॥३७जनकोगुरुमूर्त्यस्ते
 स्यभार्याच्येते॥३८अहानेनेमातरंमातृसप्तस्ववर्णामुक्तमवणावागत्याप्रोत्साहितोऽना
 नादागत्वावापितोऽनोहांस्त्रियसुतप्राप्तिःप्रस्तुःशुद्ध्येत्॥३९तत्प्रश्नायनेवासुत्प्राप्तुःशु
 द्ध्येत्॥४०उभयप्रोत्साहेद्रत्तस्तेयःद्रायनेतत्प्राप्तिःस्त्रायसालिङ्गयनाद्वुद्ध्येत्॥४१स्वयंप्रोत्साहगते
 श्वेत्स्वस्यगुरुत्यनिकंस्वहस्तलिङ्गंस्वांजलिनाधृत्वानेत्रत्वाद्वितीदृशांगलेत्॥४२अग्रतस्त्रितमवि
 चारपद्मष्टुगतोऽपद्रवपन्प्राणांतंश्रुतिलिङ्गागतिःगत्वाशुद्ध्येत्॥४३अमत्वासवणात्मिमव
 णास्त्रीगमनेद्वादृशाद्वंब्रह्महत्याब्रवतै॥४४अमस्यास्यास्येष्वत्ताकोमुंडितःकीरीषरासीमध्य
 स्तुःयाददिसर्वंगदाहामूर्त्यःशुद्ध्येत्॥४५जनन्यांमत्यावेवांजनन्यांमत्याप्रद्वयेत्
 तःस्तेयेचांद्रद्वयोः॥४६तनिष्ठमूर्त्यादद्रादं॥४७अमत्वाषडव्यंसवणात्मिमवणासुमत्याप्रद्वयेत्

(Ch A)

सेकात्मा द्विवृत्तस्य श्राद्धं। अमत्यमन्नदा। अमत्यामातुः सपलीं सवर्णां व्यसि वारी पीगत्वा वेदजप
सहितं चांद्रत्रयं कुर्यात्॥ मत्या कृद्गाद्॥ क्षत्रियां पितुभायो मत्याविप्रः सलूक्लानावाद्वचरे
त्॥ मत्याभ्यासे रथणे विनालिं गर्हेद्वद्वधिः॥ अमत्यास कृगमनत्रेवार्षिं कुर्याद्वल्लावात्॥
अमत्याभ्यासे लंगविनावृषणाछेदाङ्गद्विः॥ क्षत्रियायां मत्याप्रवृत्तस्परतः सेकात्मा द्विवृत्तोत्त
याप्रोन्साहितस्पत्रेभासिकं कायां॥ उन्नयन्नात्माह प्रवृत्तस्याति हृष्ट्रेमासिकं स्वेन प्रोत्सहि
तायां लक्ष्माति हृष्ट्रेमासिकं॥ तत्रेवार्षिमत्याप्रवृत्तस्परतः सेकात्मा द्विवृत्तस्योषितुभया
त्सप्रोत्साहेषु क्रमादति कृद्वत्प्रवृत्तहृष्ट्रेवाद्यणानि॥ वै नृपायायां गुरुपत्यो मत्यास कृद्गमनेषु
बद्वचनेत्॥ मत्याभ्यासे लिंगाहृष्ट्रेष्ठायन्नद्विः॥ अमत्यास कृद्गमनेत्र्यद्वं अमत्याभ्यासे याज्ञी
वंत्रतं॥ वै नृपायायां मत्याप्रवृत्तस्परतः सेकात्मा द्विवृत्तस्पतुभयान्नयाषिप्रोत्साहेषु क्रमातेह
हृष्ट्रेपराकर्सातपनमासानि॥ अमत्याप्रवृत्तस्परतः याषिद्विवृत्यात्मप्रोत्साहेषु क्रमात्यंवरात्र
सप्तरात्राशृनात्राणि॥ शूद्रायां गुरुभा यायामत्याविप्रः सलूक्लत्वत्र्यद्वं वरेत्॥ मत्याभ्या
से द्वादशाद्वं॥ अमत्यास कृद्गमनेषु द्वकायां॥ अमत्याभ्यासे निरतरं चांद्रत्रयां शूद्रायामत्या
प्रवृत्तस्परतः सेकात्मा द्विवृत्तस्योषितुभयात्मप्रोत्साहेषु क्रमादति कृद्वत्प्रवृत्तहृष्ट्रेपराकाः॥
तत्रेवाऽमत्याप्रवृत्तस्पत्रकायां सांतपनमन्नरात्रोपवासाः॥ एवं क्षत्रियापुत्रस्यवेद्ययोमा
हरिमत्यास कृद्गमनादिषु नवाद्वादीनियोज्यानि शूद्रायायोवनवाद्वादीनियोज्यानि॥
वै नृपपुत्रस्यवेशूद्रायां नवाद्वादीनि॥ सर्वत्र गमनं वरमधानुक्रिमर्गं तमुन्यते॥ ॥
सर्वत्रतः सेकात्मा द्विवृत्तस्य मरणाते षुद्धादशाद्वं अन्यथोक्तार्थकार्यां॥ उक्षपवद्वा

(5)

एं महापातकानिसंत्येव॥ अनन्तस्तासां मत्यामस्याप्रवत्तोभरणां तिकं प्रायश्चित्तं। अमत्या
 प्रदत्तोद्वादशाब्दादिषु सर्वत्राहृत्वायोग्यं पुरुषो क्राहृत्वकार्यं॥ जातु कर्त्तव्यं पारदायेव कर्म्या
 इष्टणमेव च। साधारणस्त्रियानां स्त्रियुक्तत्वमेव च॥ ॥ अथात्प्राप्तकोपपात्रे शैश्वर्यं ते॥
 समगोत्री समानप्रवरां कन्याज्ञानमत्याग्युक्तत्वयत्प्रवत्ताछहेत्॥ ततो जातो गम्भेश्वंडालः
 स्यात्॥ सापल्लीसंभोगत्याज्यानं हृष्येवाऽप्यमस्याद्वागत्वात्रिचांद्रैश्च उद्घेत्॥ गम्भेः कर्त्तव्यप्रस्यात्॥
 ॥ ॥ सर्वर्णकन्यां मित्रस्त्रियं अनिनो सज्जोषां समानगोत्रां च इमातेगीचात्मजस्त्रियं सर्वं
 दर्शानाऽहृत्वात्वां द्रद्याद्वुष्टेव। जातो ह लक्ष्मीहृद्वाद्वाशुद्धिः॥ आसामन्यतमामेकस्यां
 रात्रोवद्वारं गत्वा ब्रह्महत्यावतंत्रेवा रिक्तं तद्॥ आसामन्यतमामेकदिनेषु गत्वा
 ब्रह्महत्यावतं षडुद्वर्णेत्॥ आसामन्यतमामेकदिनेषु गत्वा उद्धिप्रवैवद्वप्मृ
 ता हुद्घेत्॥ मातृष्ठसारं पितृष्ठसारं आत्मायां यात्रेवार्थुत्रिअनुजपलं निजात्मजं
 सुनामातु व्यानी अनानात्मकुहृत्वाद्वल्लुष्टणशुद्धेत्॥ आसामेकामेकस्मिंदिने
 वद्वारं गत्वा त्रेवार्थिकं ब्रह्महत्यावतं वरेत्॥ आसामेकामेकदिनेषु ब्रह्महत्यावतं
 ब्रह्महत्याप्रायश्चित्तं॥ वरेत्॥ आसामेकामेकस्मिन्दिनेषु ब्रह्महत्यावतं वरेत्
 वरेत्॥ आसामेकामेकस्मिन्दिनेषु ब्रह्महत्यावतं वरेत्॥ वांजां यां पुल्कसां
 व्याधिं स्त्रियं भगिनीं स्तुषां मातृष्ठसारं पितृष्ठसारं च सर्वाविश्वस्तां प्रवर्गानि कां

(5A)

मातुलानौनारुणागतोंजेतः पुरुस्त्रियं वाचिष्य पत्नी हुरुपली विपत्तितां सगोव्रां गत्वारे
 तोनिः सरणा त्वर्वेनि दृत्तस्य मौसोपवासेन शुद्धिः ॥ गौडायणोनवा ॥ एताता मुव्यमिरारिणीय
 दिसकं इच्छेत् चोडायणोनशुद्धेत् ॥ अज्ञानतस्मां स्त्रियं सहृतस्तस्तु क्लेण शुद्धेत् ॥ ॥ रत्यादिस्य
 सर्थसारेण गुरुत्व्यग प्रायश्चित्तं ॥ ॥ अथ महापातकिसंसर्गिन्नायश्चित्तमुव्यते ॥ ॥ एतेऽन्नुर्जिते
 महापातकिमिरध्ययनाध्यापनविवाहयज्ञनयाजनसहभोजनादिभिः सद्यः पातित्यमाप्नो
 ति ॥ एतैरेका सनस्त्रितिमेकपं गिभोजनं च एकशायनं एकवाहनं गतिं च एव संवत्सरे च क्लेवा
 पातित्यमाप्नोति ॥ येन महापातकिनाय संसर्गपतितः सवस्पीक्तप्रताद्विद्धिः ॥ अस्य मारणा
 पादकत्रायश्चित्तस्तु नेत्रब्लैहत्याबन्तरादशाद्विकृतिः ॥ अज्ञानाद्यस्य येन संसर्गज्ञातस्तस्य
 ब्रह्मक्रत्रनाद्वालुद्धिः ॥ अज्ञानाद्वालुर्जिते महापातकिभिः पंचवात्रिसंसर्गेत्रिविरात्रं ॥ दशरथं संसर
 गेत्रकाय क्लेवः ॥ दशरथात्रेमहासांतपनं पश्चस्तर्गपूरकः ॥ माससंसर्गवांद्रं त्रिमाससंसर्गक्लेव
 वांद्रेव ॥ षष्ठ्यमाससंसर्गवांद्रदृयांकिति ॥ एतात्तर्वेत्यसंसर्गेषणमासक्लेव ॥ शानाद्वालुर्जिते
 महापातकेः पंचवाहसंसर्गक्लेवादशाहसर्गतस्तु क्लेवः ॥ पश्चसंसर्गपूरकः ॥ माससंसर
 गेत्रवांद्रं त्रिमाससंसर्गक्लेवादेव ॥ षष्ठ्यमाससंसर्गत्रिमासक्लेव ॥ किंविन्यन्तसंवत्सर
 संसर्गवांद्रायणाद्वालुर्जिते महापातकिसंसर्गिन्नायश्चित्तमुव्यते ॥ महापात
 किसंसर्गिन्नायश्चित्तमुव्यते ॥ अज्ञानाद्वालुर्जिते महापातकिसंसर्गिन्नायश्चित्तमुव्यते ॥ ॥ अथोपपातकप्रायश्चित्योन्नात्युव्यते ॥ अज्ञानाद्वालुर्जिते महापातकिसंसर्गिन्नायश्चित्तमुव्यते ॥

त्रं ब्राह्मणो हत्वा त्रिरात्रमुपोष्य दृष्टभैक्षणीयो कादृगागः दत्ताश्च द्वयति ॥ द्वादशग्रामाजापयेवर्ण ॥ प्रत्या
म्नायेद्वौदशधेन वीदुत्वाश्च द्वयति ॥ ज्ञानावैद्वौहितो गोगमनस्त्रानासनश्चायने शुच्य यवतया
कुवेन भयव्याधिभुत्पिपासारातीता दिष्यारक्षम्नात्मीयपरकीयभक्षणानेष्वारपन्नवद्दु
रात्रोगानत्वावीरामनोवनन्नाकायोहान्नामासत्रयानेवृष्टभैक्षणीयो कादृगागदद्यादन्नाकः सवेत्स
दत्वाश्च द्वयति ॥ प्रात्राजापत्यप्रत्याम्नायपस्त्रैत्रपर्वत्तिं द्विगुणां ॥ अत्रात्क्षत्रियस्य गोमात्रं हला
गोहितो गोदुग्गमी गोष्ठग्नायायो त्रिवर्णस्त्रायासंयतः पंचवाव्यमेवं पिवेत् ॥ मासातेधे तु दु
त्वाश्च द्वयति ॥ षड्ग्रामाजापत्येवर्ण ॥ प्रसाम्नायपद्धतिं नदोदयाः ॥ इतानावैष्वदुर्धेकालं हविष्यमुक्ता
रात्रवर्णामितमश्च वान्नगोमूत्रस्त्रायद्वौमासानीत्वाश्च द्वयति ॥ प्राज्ञापत्यप्रत्याम्नाया
वद्विगुणो ॥ अत्तानावैद्वैपस्येगोमात्रहत्वागोहितादिकृदति द्वृष्टेनिनंतरं वान्नमासात
धेनु दत्वाश्च द्वयति ॥ पंचप्राज्ञापत्येवोपत्याम्नायपंचधेनु दद्याव ॥ ज्ञानावैद्वैशस्य गो
मात्रं हत्वात्तद्विगुणासंवर्तवनेत् ॥ अत्रात्मास्त्रायेधेनु दत्वाश्च द्वयति ॥ प्रत्याम्नायेधेनु दत्वाश्च द्वयति ॥ ज्ञानावैहृतवापागोवर्म
रंतं च वेत्रमासांतं धेनु दत्वाश्च द्वयति ॥ प्रत्याम्नायेधेनु दत्वाश्च द्वयति ॥ प्राज्ञापत्यप्रत्याम्नायावद्विगु
णादेण संवतो गोष्ठवसन्मासंयवाग्मं पिवेत् वाश्च द्वयति ॥ प्राज्ञापत्यप्रत्याम्नायावद्विगु
णो अकामासोमयागस्त्रात्रियस्य गोमात्रहत्वागोहितादिकृद्वादिक्षगदांतेव
षष्ठकोकादृगागदद्याद् ॥ गोयासभुक्षणमासेवै द्विगुणते ॥ कामावैद्वौहितादिकृत्सा
उत्तिशाकादिउच्चक्रत्र्यव्यं च वेत्राधनीवर्ष्य माणवतं गोदातं वेत्रज्ञानास्तीमयाग

स्तु श्रोत्रियाति दुर्गत कुटुं बिक्रालण क पितृं होमा र्थं गर्भिणीं व झक्षीनां सुहृत्ततरुणा दिगु
णां निगुणो धनवान् श्रुतिहयारवद्वादिना हवा भुषुहुमवतीति ॥ स ब्रह्म हत्याद्विगुणं त्रितं च वरेत ॥ य
द्वागोहिना दिलद्वै उमोजी भृत्यज्ञानवल्लवणं रुक्ष वष्ट्रेका ल्वेशन गामेती प्रणवं वेदं वाजपने रहि
मासां तैगो सहस्रं च द्यात् ॥ अज्ञाना न च न ब्रह्म हत्याज्ञते वार्षि कं रुषभे कमातगो दानं सहितं अं
गर्भिण्याः कामेत श्वेत्रवधः अकामतश्वेत्रज्ञाहिता दिलमाजी नुकाका दिलुकुम्बद्वं च वेता यदि
तां काष्ठे न हन्या त्सां तपन श्रवं गोशातदाने ॥ अ ज्ञादिषु लाष्टे काय श्रवं ॥ योषाणा न त मले छु
प्रवं ग्रास्ये तिल छुप्रवं ॥ च ताते विप्रान् रुपं भोज्यते भयो लिं राज्ञाव पमं च द्यात् ॥ वाक्या मति
वहा मति कुक्रांगो गिर्णी च हत्या सर्वे त्रै लाङ्गो लत्वा विप्रान् संभोज्य वहा त्यहि मतिलोद
द्यात् ॥ एकाद्वे गविहते पादे ॥ द्व्यक्षेद्वै ॥ अ द्वे पदो नं ततः कायं इति पूर्णं वने वाग्मिण्या
वधे पितृ-यते ॥ उत्पन्ने गर्भे पादे ॥ दार्ढे ॥ गम्भीर्णा पदो नं अज्ञाते व्रस्ये कलूस्मे
तादेकां बहवो हत्यो लं ब्रतस्य पादं प्रसेकु दुःखद्वार्था ॥ वक्ळीं पादो नं अज्ञाते व्रस्ये कलूस्मे
व ॥ एकेन गोधादिना बहुनं वधद्विगुणं त्रिते ॥ अज्ञाना द्वै द्येन मिथ्योषधे नेकृ स्य अवधे द्विगुणं
अज्ञाना दवेधेन हित बुध्या अनोषद्वाने शदव्रतं गोधादो व वहित कर्तुषु रोधने पादे ॥
बंधने हृष्टो जने पादो नं निया दने सद्वा ॥ अज्ञाना दो धादि हत्यात ज्ञे य प्रमादपरिहाराथ
मे वेष्यमाणो मृतैका युक्त्वा विप्रान् संभोज्य गो मिथ्यु नं द्यात् ॥ रोधना दि प्रमादन सपा
करणक्रमादपादाद्यं त्रिपादसर्वाणि त्रै मासिकादीनैकार्याणि ॥ चिन्हं य

सूर्य

१०

(७)

दा हेऽति वाहे ना सा पुस्सा दिक्षु देव नदी पर्वता दिरोधे अति दा हेऽति दुमन् र गयत्रे वा ॥
 रवच्छा ना क्लिके रवा ण बाल माजा दिव दपा रा बहे मरते पा दो नंक छु ॥ सक्ता उस्तु ॥
 निमित्ते हैं क्लिके ॥ मृत कल्पवधे दुस्कुपावक भैस्य यवो दधि कृता निक मान्म ॥
 विहार संजो जगां दधा वा ॥ मरण हेतु व्याधि मुत्याधि हादरा रात्रं पंच गव्यं पिवेत् ॥ गाम्भी
 खंग ॥ मैत्रि नो च ना दो च गविजा वै निमा सा है यवां गृहं पिवेत् ॥ अवाक्ता पृथ
 इ वा गत्रं पिवेत् ॥ अनु याह कप्र मोज का दो ना रवै वै दोष तारतम्यं ॥ अरह
 जल पक्ष नी चादि विष मस्त्ता न तुर्ग वै त्रूप ॥ हवं धे विद्युत्सर्व मगम
 वी न वातो धेतु हं धा धेश्व मत्ते गात्रा म ॥ वावं वावा ॥ कार्यात्तस्य यत्वे त्व
 गं सनार्थं स दं रा कु रा दिव वे रो तिमित ॥ त्रूप नक्षर्थं राधे वं ॥ उवन दोष गात्रा धरणा ॥
 हारेटी पमाने च हि नार्थ दा ह छे दस्ति ॥ याम घाते शरा धग हभं गति दस्ता ॥ कृपो
 दि पाते एष गह्या मा दि दा हे च दोष मना स्ति ॥ वं धे मते पा दु ॥ च मे रो गविन्नीत्व मकि व
 स्ति तं सर्वत्र हते गो सद राजा तं त्मूल्यं वां गो स्वा मि ने दत्वे व प्रायशि ॥ पञ्चदं च तस
 म ॥ एतत्सर्वं हं तु व्रात्रि लिपण स्यवा ॥ क्षत्रि यस्य सर्व पा दो नं वै श्रूपस्य ॥ ठोः पा दा
 दा लक्षर्वत्रा ॥ स्त्री वद्वा लादी नां त्व है ॥ अनु पनी तस्य पादं तत्पि पादि भगवत्पुरुष
 व पनु मदुगमन गोष्टु द्वायनं चर्म प्रावरणं च ना स्ति ॥ सर्व के द्वा न स महाल्यह

वाराणस्यांगं गतीव इर्केभा। स मुद्रांतं पुण्यं न गण्यं ते॥ वाराणस्या महापातकं न प्र
विश्राति॥ तत्र मतो मुक्त एव॥ सर्वं त्रयात्रादेवांतं रभाषास्तेविशेषं महापर्वते व्यवधाने
महानदीव्यवधाने क्रमेण हादशाष्टचतुर्यजनं न्यूनं भवति॥ भाषामदमात्रे पवरतव्यव
धाने नदीन्यवधाने षट् द्रुचतुर्द्वयोजने न्यूनं भवति॥ यमुनायां स्नाने तु हादशाकुण्ड
समं विंशतियोजनं गतस्य॥ मधुराद्यां हिमुणां सत्रस्य त्वां च तु रक्षक्षु समं वेला
पिंशाद्योजनं गतस्य॥ प्रभासेहासवत्यां च हिमुणां एत योर्नयोर्यजनहृष्टोपादलक्ष्मे
वह्निः॥ ॥ हषहृतीशातदाविपाशावितस्तात्रावतीमरुहृष्टाभसिक्तामधुमतीपय
स्वतीष्टतवत्यादिदेवनदीषु स्नानं त्रिशात्लक्ष्मसमं पंचयोजनं गतस्य॥ चंडुभागावे
त्रवतीशारद्यगोमतीदेविकाकोष्ठिकीनित्यनवमदाकिनिमहस्तवक्त्रायोनः पुण्या
पूर्णपुण्यानेकुदावारुणीमुंडवयोददनदीषु स्नानं षोडशाक्षु समहादशायो
जनं गतस्य॥ एतासु महानदीषु परस्य रसगमत्रिवित्रिविगुणां नदीपक्षां अस्यासु
महानदीषु समुद्रगासुष्टुक्षुपक्षां महानदीषु महानदीपक्षां॥ वेनावननदेषु
महानदीषु समुद्रगासुष्टुक्षुपक्षां महानदीषु महानदीपक्षां॥ वेनावननदेषु
महानदीषु क्षुपक्षां पुण्यरतोर्धे पुण्यरयागसमांसमन्त्रिहत्यांतथेवां॥ ग्राहिमतादानि
त्यप्रत्यक्षान्ताज्ञामोदग्यगुणाः॥ अग्यां महानदीसेवुरामेघवर्णं भूमश्वरं श्रीरुंगं प
जनामपुण्यात्रमनेमिष्टज्ञदयोश्च मपुण्यारण्यं धरण्यं भुक्त्वा श्रावल्लभान्

(7A)

४० उम्यं केदात् पुष्ट रस इद्वो इन्मे दिजान्मातके श्वरं कुञ्जान्मं कोकामुखं प्रभान्वि
४० जयेत्रां पुनोऽपवन दंगो कणीभिरुक्तं कुकणी अयोध्यां मथुरां हावतां मायां ल
वंती गयां कानी त्राक्त ग्रामं कंबल ग्रामं त्रां बृहं ग्रामं एव मादी मुक्ति क्षेत्राणि संसे
व्यक्तं लभते गंगा समां। सर्वे स्थावाराणि सिविश्चैव। महाप्राया गेमृतस्यापि
मुक्तिनव। अन्यप्रयागे मरणं मुक्ति वीजं। नमे दायां चतुर्विशति योजनं गतस्य वदु
विशति हृष्टसमां। कुञ्जिकृसंग महियुण। शुक्रतीर्थं चतुर्गुणां ताप्यां दशाकृष्ण
समां दशायोजनं गतस्य। पयोहृष्या मृष्या जननातस्यास्त्रृकृष्टसमां तत्र तत्र संग
मेहियुणां। गोदावर्यां विष्णुयोजनं गतस्यास्त्रृकृष्टसमां तत्र विशद्योजनं ग
तस्य कादशातीर्थं षुप्रतिलोकात्। गतस्यास्त्रृकृष्टसमां वंजनासंगमे प्रया
गेत दहियुणां। मस्तगोदावर्यां विष्णुयोजनं गतस्यास्त्रृकृष्टसमां वंजना
यां हादशायोजनं गतस्य हादशाकृष्टसमां गोदावर्यां विश्वेषसमुद्रां तंष्ट्रुणां।
प्रणीतायां चतुर्गुणां गोदावर्यां विश्वेषसमुद्रां तंष्ट्रुणां। ॥५३॥ वेष्टये ५०
पंचदशायोजने पंचदशाकृष्टसमां। उंगभडायां विशति योजनं गतस्य विशति
हृष्टसमां। पंपायां तु दहियुणां हरिहने विष्णुणां भीमस्थापादशाकृष्टसमां दशायोज
नगतस्या। कुञ्जिनीसंगमे दशायोजनं गतस्य पंचदशाकृष्टसमुद्रसमां। उंगभ

(8)

(8 A)

द्रायांवनदासंगमेविंशतिक्लब्धुसमं। मल्वापहरिणपामृष्टक्लब्धुसमंमध्योजनगत
 स्यानिवत्यांषट्क्लब्धुसमंषयोजनगतस्य। गोदावरीयत्राद्वायोजनेपादेक्लब्धः।
 सिंहस्तेगुरोसर्वेत्रज्ञानाकावीसमंकन्यस्तेगुरोक्लस्तवेण्यासर्वेत्रज्ञानहव्याहृयायां।
 तुंगभाडायांत्रुक्लास्तेगुरोजनाहव्याहृयायां। कक्षेते कन्तवोच। क्लस्तवेण्यामव्यपका
 रिषीसंगमेप्रयागत्रिशायाजनगतस्यत्रिंशत्क्लब्धुसमं। भीमनथीसंगमेप्रयागडि
 रुणां तुंगभाडासंगमेप्रयागत्रियुणां। तिरुत्रिंशत्गमेप्रयागेचतुर्गुणां। त्रिश्वेष्वेष
 पञ्चगुणांपाताळमन्तिकासंगमेयामात्रेकार्जुनदर्शनेष्टुणां॥ ततःप्रवर्षष्ठि
 क्लब्धुसमांलिगालयेद्विगुणांसुरावस्थमेवेवां। कावेरीप्रतीचीमहानद्यांपं
 वदेशाक्लब्धुसमं॥ पंचयोजनगस्येते॥ ततःत्रकणीकृतमालापयस्त्विनीभुद्वाद
 शायोजनेद्वादशाक्लब्धुसमंसद्यप। दाहत्रावेदाद्रिपादोङ्गवानद्यःयोजनमवि
 छिन्नप्रहृष्टानुपाश्वदेष्यानुसारणयोजनगतस्यएकद्वित्रिक्लब्धफलहाः॥
 विद्यप्रश्रीरोलोङ्गवाद्विगुणेहिमोङ्गवास्त्रियुणाः॥ स्मृतोषुनावयाकथंविदन्तु
 द्वाकुल्यत्रीरात्रफलदा। अव्यनद्यःक्लब्धदाः। महानद्यास्त्रिक्लब्धदाः। सर्वे
 त्रयात्रमुक्तोलक्ष्मसंख्यापायोजनसंख्यात्। एकयोजनगादिष्योजनगां
 ता। सुरितकुल्या॥ ततोऽद्वादशायोजनगांताऽजव्यनद्यः। ततःश्वेष्वेष

अनादसिकं गमहानयै वदत् ॥ तदिस्मारव्यास्तिताश्रमदानयः ॥ उपवासस
 हितमहानर्त ॥ अनेहु समंयोजनादर्वागपि ॥ तु नीश्वर्णी अशु विवंडावीक
 सुगादिन द्वयापानदीप्रवज्यो ॥ सर्ववस्तु दर्शन न दर्शन यो ॥ देवतससीपेष्टुरु
 सारिनदीर्थं गमेषु सर्वदावकार्यो ॥ समुद्रसानं पंचदशालुभु समंपरवदव्याजं गते
 तस्य ॥ प्रव्यातदेवतसमीपेष्टुरुण ॥ तत्रलात्यातदेवतादर्शनेवत्रियुण ॥ सताग
 मनं विंशत्कु छु समंत्रिवायोजन गतस्य ॥ लात्यानमेव वदर्शष्टिकु छु समा
 विध्यदेवीयानां च सेतु नामेष्वन्न नहया त्रियुणं फलं ॥ जानकी केदारयोस्तु
 येवादसिणाब्दिदेवीयानां जानु ॥ गगादेवीयानां तु सेतु नामेष्वन्न
 षट्कुणास्तु ददर्शनं विंशत्कु छु समंत्रिवायोजन गतस्य ॥ यत्र गंगा संज्ञास्तितव
 देवं सर्ववदभाषभदपवैतादिनाय ॥ त्राक्षसमवत्यव ॥ श्रीरंगप्रनाभपुरुषो
 त्तमयक्रकोटमहालक्ष्मीदर्शनेलवणा ॥ रसनानविंशत्याजन गतस्य विंशत्कु
 फलं ॥ केदारविष्टुणं सर्ववलवमाहश्वनसारशागतयज्येष्टादिपीठदर्शनेष्टु
 वदव्याकु छु समं ॥ प्रस्व्यातदिष्टुणं अनोब्ब्रेपितथव ॥ श्रीवौक्लप्रदसिणं पाष्ठु
 लुभु समं श्रीवौक्लएकेकद्वारदर्शनं हादर्शालुभु समं ॥ अन्येषु प्रस्व्यातती
 र्थं देवतादर्शनेषु षट्कु छु फलं ॥ मिहूस्त्रेष्वयं भृदर्शनेऽन्यहेत्रेष्वयं भृद

र्जने च त्रिकुण्डा मन्त्रियो जननगतस्य ॥ सर्वत्र कुण्डलं संख्यायामायोजन संख्या विजेया ॥
यत्रमत्र द्विरोषतयारदृष्टं त्रिवर्गाद्यां सर्वत्र दशकाळविशेषणाफलं विशेषो वास्त्रमव ॥
सर्वत्र उक्तदन्तां द्राफलं तीरस्त्रम्पयोजनादवास्त्रमवति ॥ तत्रापि क्रोशासरव्ययातारत
स्त्रमस्ति ॥ सर्वत्र यात्रावहौयात्राफलं योजने योजने उपवासः ॥ तथासतिष्ठुपवा
साः प्राजापत्युद्दितिकल्पनाभवति ॥ ॥ तीर्थस्त्रवोदनान्यदेउद्धीवात्रीहयस्त्रयः ॥ प्र
माणसं गुच्छस्याक्तं वितस्तीर्धादन्तागुच्छः ॥ वितस्तीर्धगुपारत्निस्ततः किञ्चकः स्ततो
धनुः ॥ धनुः सहस्रदेवकोशवतुः क्रात्रं लुयोजनां ॥ साहृगव्यतिदशं वयोजनं परिच्छता
गव्यतिः पञ्चसाहस्रधनुस्त्रिः प्रसितं चितुः ॥ गव्यासुनियमाः ॥ एकभक्ताधः द्रायान्
न्तेऽत्र ब्रह्मवर्णायोद्याः ॥ तीर्थस्त्राजपतयेषादकार्यं देवतेऽर्घ्यपाद्यास्ततं धादिनार्वनं
कार्ये ॥ ॥ इत्याप्रस्ताम्नायायज्या ॥ ॥ एव चित्तयथामनः पूतं भवति ॥ तथोकार्ये ॥
पञ्चर्थनं गंताषोडशां त्रां लभते ॥ प्रसंगनं गंतार्जुर्तीर्थफलं ॥ अनुसंगनं तीर्थप्राप्य
स्त्रानेस्त्रानफलं मैव ॥ नूयात्राफलं ॥ ॥ पितृपितृव्यपितामहप्रापितामहस्त्रात्माताम
हमात्रुक्तश्च सुरयोषकार्यदगुर्वाचार्योपाध्यायार्थेतेषां पव्यर्थं चक्षात्वास्त्रयमष्टां
शोलभेत ॥ साक्षात्पित्रोकुर्वन्पुत्रवतुर्थो शोलभते ॥ दं पतीचसपत्न्यश्चलभते हृष्मि
थः फलं अर्थिनान्नफलं क्रासं शुक्रसाफलमीदरां ॥ कर्कटकादोमासद्यनि

१ A)

४०

(10)

निवंतनं न रजस्यला महान द्यः। समुद्रगाः तास्यपि। भागीरथी
 रस्यती सिंहम दावार युश्च विनात्रे न रजस्यला॥ शुष्यन्ति याः॥ कुसारि ते॥ यीष्मकाले
 न वोदके॥ पूर्णे तेव वषा सुदवा हेता रजस्यला॥ कूल्योत्यन द्यान द्युश्च॥ सप्ताहै पूर्ण
 मासं वरजस्यला॥ वारी कृपतडागादि षुक्रिनात्रे रजस्यला त्वं। अत स्त्रतत्र स्त्रानां
 तर्पणादि कर्म व प्रश्नस्तत्वात् तर्पणादि कर्म वाप्तु रास्तत्वात् त्वा ये॥ तीरवासि नां तु
 न निधयः। स रस्यती अन्यगांगा सम्भव रवेन दाः कदाविदपि न रजस्यला॥
 स्मृतिपुराणे षुयत्र गायसुना रजस्यती दास्ति तवापि न ज्ञाना स्तीत्वाङ्कः॥ अती
 खवासि नामपि॥ उपाकर्मणि वोत्पर्वते न ज्ञाने वंद स्वर्येत्यहं प्रवन्नादोषे नामि॥
 शुद्धन द्याः सर्वाः न रजस्यला॥॥॥ इत्याह अथ विधिः॥॥ अथ महापातकादि षुद्धा
 दशवार्षिकादि ब्रह्म रात्रेषु प्राजाप्त्याद् यस्त्रयस्त्रयाम्नाय श्वयोज्यं ते॥ तत्र द्वाद
 शवार्षिकं द्वादशवार्षिकं प्राजाप्त्यं परिकल्प्यण एपमाने षष्ठ्याधिकशतत्र
 य प्राजाप्त्याः द्वादशवार्षिकं पुभवंति। तस्मान्महापातके षु 82
 षष्ठ्याधिकत्रिशतकाय अन्त्रेत्वा॥ तददर्हते॥ षष्ठ्याधिकत्रिशतधे नुर्दद्यात्॥ तत्र न यवा॥
 गावेवागामूल्यन्वेन षष्ठ्याधिकत्रिशतान्विष्टार्हा निष्पादान्वारक्षयादद्यात्॥
 मूल्यदामेव्यश्चात्रातावंतु पवासाः कायाः॥ तत्राद्वात्राक्षयादकर्त्तव्यप्राजाप्त्यस्यादुत्ता

यत्रीजपसंख्यायः॥ इन्द्रियालूपसमर्थ्याकोगायत्रीजपकार्यः॥ वस्त्रधिकशातवयवेदपारा
यणाद्विनिवाकायोग्यिण॥ तावंतिसमसेहस्याणिवात्मेमःकार्यः॥ तावंतःइनहृयप्राणाया
मा॥ इत्यादिहृक्षप्रत्याम्नायत्वनषस्याधिकशातत्रयसंख्ययाम्हापातकेषुयोज्यं॥ अ
तियात्मकेषुपादन्त्रैनहादशाब्दनववार्षिकशातस्थानेसम्भविकशातहृयकायःकार्यः॥ ते
दशकाध्यनुदानादिकार्याभनुपातकेषुष्ठुर्षिकव्रतस्थानेसाशीतिशातकार्यः। धेन्या
दयःतत्संख्याकाःउपपातकबङ्गत्वेत्रवार्षिकव्रतस्थानेशाकाः॥ ॥ एकेकापपातकव्रेमासिकृत्र
नमुक्तं। तत्स्त्वानेसाहंसम्भवकार्याः॥ इत्यादिहृयेस्तत्संख्याकाः॥ वषभक
इशासहितत्रिनात्रात्मकगोवधनेतुसाहृवादन्त्रकायाः॥ उपवासादयश्वतत्संख्या
काः। मासेषयोव्रतेसाहृकायहृयाः॥ इत्यायश्वतदत्॥ पंचगव्यमासेवेव॥ पनेके
तुकायत्रयोपत्याम्नायश्वतदत्॥ सत्ताहसात्तपतेत्वधर्मकायां। इत्यादिहृकीणेषु
प्राजापत्यंपादादिहृक्षप्रत्याम्नायश्वतदत्॥ सत्ताहसात्तपतेत्वधर्मकायां। इत्यादिहृकीणेषु
श्वर्वप्रायश्चित्तानिवक्ष्यते॥ ॥ तत्रमहापातकादवौवीजपापेषुदिविधेषुअहोना
त्वा॥ हृतेष्वत्यन्तुपावानत्यन्तविनकःप्रतिनिमित्रां॥ वर्त्तुमशक्तासाम्नायश्चित्तंष्ट
उद्दल्खुंसाशीतिशातसंख्याकप्राजापत्यंयन्त्रा॥ धेन्यादिप्रत्याम्नायपातत्संख्या
वाक्यायोन्त्राम्नायासेद्विषुणांगत्यात्रिषुणांमत्याप्यासेवतुर्गुणां॥ अत्यन्ताम्नायास

(10A)

(11)

४५०
 निरंतराभ्यासेपंचगुणा॥ तथा चालोभ्यासेषद्गुणो॥ उ॒ रातकम्। रभ्यार्वीचीने
 प्रुपापेषुअलास्क्त्वेष्वत्यंतगुणवानत्यंतविरक्तः प्रतिनिमित्तं कर्त्तुमवाक्तो सर्वप्रायश्चित्ते
 नद्विषष्टद्वंष्ठाष्टसंख्याकप्राजापत्यंचनेत्॥ धेन्वादिप्रत्याम्लायवीनावत्संख्ययाकुर्यात्
 अभ्यासाद्विगुणां॥ मत्याभ्यासेविगुणां अत्यंताभ्यासेनिरंतराभ्यासेवापंचगुणां तथाव
 ङ्ककाक्लयासेषद्गुणां॥ ॥ प्रकोणेषुक्षडपापेषुवातिबङ्गधमत्याकृतेषुप्रतिनिमित्तं कर्त्तुम्
 शक्तो सर्वप्रायश्चित्तमद्वद्वंष्ठत्रिवासंख्याकामाजापत्यंचरेत्॥ धेन्वादिप्रत्याम्लायवा
 तत्संख्ययाकुर्यात्॥ अभ्यासेद्विगुणां मत्यात्रिगुणां मत्यासेचतुर्गुणां अत्यंताभ्या
 सेनिरंतराभ्यासेपंचगुणां तथाविङ्ककाक्लयापेषद्गुणां॥ ऋद्वपापेषुप्रतिनिमित्तप्रा
 यश्चित्तात्रकोप्रायश्चित्तं कुरुत्वातिक्लेक्ष्यादागणां कुर्यात्॥ तस्यानेद्वाद्वाद्वाप्रापाप
 त्याच्चावनेत्॥ धेन्वादिप्रत्याम्लायवाङ्कुर्यात्॥ अभ्यासेद्विगुणां॥
 भट्यात्रिगुणां॥ मत्याभ्यासेचतुर्गुणां अत्यंताभ्यासेपंचगुणां तथावदका
 ळाभ्यासेषद्गुणां॥ ॥ इदं सर्वप्रायश्चित्तं चतुर्ष्टयत्तत्रमस्यमध्यमस्यद्विगुणां॥ जघन्यस्य ४६
 त्रिगुणां॥ इष्टीप्रत्यक्षुभाः शुभमहाकर्मस्त्रुपरुहतानामपिमध्यमस्यद्विगुणां॥ ऋत्विगु
 चार्ययजमानादीनाकुरुत्वातिक्लेक्ष्यादायणाख्यं॥ सर्वप्रायश्चित्तं॥ तत्त्वानेद्वाद्वाद्वा
 प्राजापत्याद्वातद्वेवातदंति॥ ॥ अभ्यासेस्मृत्यर्थसारसर्वप्रायश्चित्तं॥ ॥ सर्वत्रा
 तुक्तनिःक्लो॥ कुरुत्वातिक्लेक्ष्यादायणां॥ त्रिगुणां॥ समस्तव्यस्त्रुपेणायोग्यतयायोज्यानि॥

अदृष्टपोषेषु पवासत्रिनात्रां कूयायो यनयायो ज्या ॥ अनिश्चरेषु द्वादशाइ लिख्व
क्रिप्राणायामायोग्यता ॥ सवेत्रानुकात् ॥ रुद्र ॥ जनक छाति स्त्रियो द्रायणा न ते
भस्त्रव्यस्त्रस्त्रपणयोग्यतयोयो द्वानि ॥ हठुषु पात्रिनात्रकूयायामोगतयो
ज्याः ॥ स्त्रीभूदाणाममेत्रकाः प्राणायामाः ॥ एताह रखतं करा भस्त्रानवायो द्वानि ॥ ताव
इतं धात्यादिदानं कार्ये ॥ होमां गलापत् ॥ वस्त्राहेत्याङ्कतीः काया ॥ कमेष्यं
गलोपभूषु वस्त्रे तिजपात्राय मलागविष्टुस्मरणं श्रिवस्त्ररणवा ॥ अनात
संप्रसर्यं त्रिच्युतस्मरणं श्रिभुस्त्ररणवा कूय ॥ यस्य स्मृत्यावनामोक्त्यानयो
हत्रियादिषु ॥ द्वनं संपूरणतां याति ॥ द्वाबदेत मच्युतं ॥ अनानाद्यदिवाना
नात्मच्यवेता ध्वनेषु यत् ॥ स्मृत्यात् ॥ वत्तु भासंपूरणमतियानितवे ॥ ॥५॥
तिववनात् ॥ इनिश्चरेष्यस्त्ररणवासः ॥ ॥६॥ शुभं वत् ॥ ॥७॥ के १६०१ सिहायि
संवत्सरेश्वरणवदिद्वितियायोक्त्रुधवासनेतदिनिजनं तभद्वेनलि श्वितमि
दं तुस्तकं ॥ ॥८॥ शुभं वत् ॥ ॥९॥ वेष्वकपात्रकयोऽशुभं भवतु ॥ ॥१०॥ ॥११॥ ॥१२॥ ॥१३॥
॥१४॥ ॥१५॥ ॥१६॥ ॥१७॥ ॥१८॥ ॥१९॥ ॥२०॥ ॥२१॥ ॥२२॥ ॥२३॥ ॥२४॥ ॥२५॥

(1A)

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००९ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com